

הפותרת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי י"ב אב תשפ"ב | דף היומי בבלי: כתובות לד.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן ל"ז עד סעיף ג'.
מוסר: שמירת הלשון - פרק י"ב 'ודע אחי' עד סוף פרק י"ב.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער יחוד המעשה פרק ה' 'וכאשר יתייאש היצר...מצד אהבת השבח' עד 'וכאשר יתייאש ממך היצר...בהנחת החגף'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

חצי-מיליארד הדולרים האבודים של גיימס האוולס | מה (לא) עושים כשהילד פוחד לעלות על הרכבל? | המלמד השובר ותלמידו 'רכבו' על הכיסאות ההפוכים ברחבי הכיתה, ואז נפתחה הדלת... | 2461

על דא ועל הא

**בכל פעם כשג'יימס האוולס חולף באזור,
הוא חושב לעצמו: 'כאן קבורים חצי מיליארד
דולרים השייכים לי!!! חצי מיליארד דולר!!!'**

סיפור אמיתי שסופו עדיין אינו ידוע, ושפותח לנו צוהר לפרספקטיבה נכונה על החיים

חשיבות גדולה מדי, והמטבעות שכבו בדיסק הקשיח שבמגירה שלו במשך ארבע שנים.

עד לאותו בוקר, לפני תשע שנים, שבו "הגיע הזמן לעשות סדר במגירה". האוולס סידר, ניקה, וגם השליך לפח את הכונן הריק. או לפחות כך הוא חשב. בדיעבד הבין שהתבלבל בין השניים: הכונן שהושלך לפח, בשקית שחורה ששונעה למטמנה של העיר ניופורט, בוויילס שבבריטניה, היה זה עם הביטקוין. 8,000 מטבעות שהיו אז שווים גרושים, נזרקו לפח. בהמשך החל הערך שלהם לטפס לגבהים בלתי נתפסים, והשווה של 8,000 מטבעות ביטקוין הגיע לקצת יותר מחצי מיליארד דולר. לאחר מכן נרשמה צניחה חדה בערך הביטקוין, וכיום שווה הדיסק הקשיח שטמון אי שם במזבלה של ניופורט, כ-185 מיליון דולרים 'בלבד'.

"זו היתה פשוט תאונה", הוא אומר בפנים חתומות. "אני לא מאשים בזה אף אחד מלבד את עצמי. זה הביטקוין שלי ואני אחראי לו. אבל למרבה המזל, בניגוד לכרטיס לוטו אבוד, עדיין יש לי סיכוי למצוא אותו".

צוות 'הפותר'

ג'יימס האוולס עשה סדר במגירה המבולגנת בשולחן של המחשב האישי שלו. היא היתה גדושה בציוד מחשבים, מטענים וכבלים ממינים שונים ומשונים. והיו בה גם שני כוננים קשיחים, זהים למראה. אחד מהם היה ריק והאוולס התכוון לזרוק אותו, משום שהנפח שלו היה קטן מדי לשימוש שנדרש לו. בשני היו 8,000 מטבעות ביטקוין.

מטבע ביטקוין, למי שעוד לא התעדכן, הוא מטבע דיגיטלי, שאותו ניתן 'לכרות' באופן עצמאי באמצעות המחשב.

אז היה הביטקוין מעין גימיק של מומחי מחשב. הם התעסקו עם זה בעיקר כתחביב, וניהלו לעצמם אפילו עולם קטן של מחסר במטבעות הווירטואליים הללו, שאפילו החוקיות שלהם היתה מוטלת בספק.

בראיון לתקשורת סיפר האוולס כרה אותם ארבע שנים לפני שסידר את אותה מגירה, כשהיה אז בן 22 בלבד. למעשה, הוא היה אחד מחמשת כורי המטבע הראשונים בעולם. הוא ייחס לכך

בכלל ימצא או שיהיה ניתן לשחזר את תוכנו. אבל בינתיים הוא עומד בפני קושי ארצי ובירוקרטי הרבה יותר, שהוא אינו מצליח לפתור: התנגדות נחרצת מצד העירייה לכל העניין.

האוולס מצדו טוען שהתוכנית המטורפת שלו לא רק שלא תזיק לעיר, היא טומנת בחובה ערך רב עבורה. "זה לא רק פרויקט לחיפוש כונן קשיח", הוא מתעקש, "במסגרת התחקיר שלי לפרויקט גיליתי שהמטמנה הזו למעשה די מזהמת, ולכן זה הפך גם לפרויקט לשיקום המטמנה. זו מטמנה שנקברה באדמה לפני רגולציית המחזור בוויילס, ואנחנו מאמינים שאפשר למחזור בערך 75% מהתכולה שלה. כך שאני לא עושה את זה רק עבור עצמי, אלא גם כדי לתקן שגיאות בעבר. אם נצליח, נוכל לבנות בשטח שיתפנה במטמנה חווה סולארית, למשל".

הוא מציג תוכנית שאם תעלה יפה, גם העירייה ותושביה יתחלקו בשלל. "אם נצליח", הוא אומר, "אני אצא עם 30% מהכסף בערך, המשקיעים עם 30%, וצוות ההצלה עם 30%. 10% ילכו לקהילה ולפרויקטים סביבתיים". בהזדמנויות שונות הוא הבטיח גם לחלק סכומים קטנים לכל תושבי ניופורט. "אני רוצה לייצר כלכלת קריפטו בניופורט", הוא אומר בעיניים נוצצות. "יהיה אפשר למקם נקודות מכירה בכל עסק ועסק בעיר. הרעיון שלי הוא לשדרג את דרום וויילס, שהיתה מוכרת כאזור כריית פחם, ולהביא אותה למאה ה-21 באמצעות הפיכתה לאזור של כריית ביטקוין".

סיפורו של ג'יימס האוול, הוא סיפורו של כל אחד ואחד מאתנו. כולנו מחזיקים במלאי עצום של 'ביטקוין', יש לנו מטבעות שאנחנו לא מכירים בערך שלהן בשלב זה. כלומר, אנחנו מבינים שיש להן שווי, אבל אנחנו לא מבינים עד כמה.

הכוונה כמובן לזמן. כל שניה היא כמו מטבע של ביטקוין. הזמן שלנו יקר לנו, ככל שאנחנו מתבגרים אנחנו לומדים להעריך אותו ומשתדלים לנצל אותו בצורה טובה יותר.

אבל האם אנחנו מבינים עד כמה הוא יקר? מסופר על הגאון החסיד מווילנא זצ"ל, שלפני פטירתו הוא נישק את הציציות שבבגדו ובכה. שאלו אותו תלמידיו, נר ישראל, עמוד הימיני, פטיש החזק, מפני מה אתה בוכה?

נענה הגאון ואמר, אני עוזב עולם נפלא, שבו אני יכול לקנות בתמורה לפרוטות אחדות פתילי ציצית לבגדי, ולזכות במצווה נפלאה שאותה אני מקיים בכל רגע שאני לובש את הבגד לגופי, בלי כל מאמץ ובלי שום טרחה.

מהמקום הזה אני עובר לעולם שבו כבר לא אוכל לקיים מצוות, המשיך הגאון לתאר, מה שעשיתי בעולם הזה עשיתי, אי אפשר להוסיף שום דבר על הקיים.

איך לא אבכה???

בשנים הראשונות שלאחר התאונה הוא מיקד את מאמציו בניסיונות צנועים יחסית לשכנע את פרנסי העיר לאפשר לו להיכנס למטמנה כדי לחלץ את האוצר. "אבל הם הסתכלו עליי כאילו 'מי זה הבחור הזה שרוצה לחפור פה ולעשות בלגן' וגירשו אותי", הוא מספר.

לדבריו, בעיריית ניופורט, עיר של כ-160 אלף תושבים בדרום וויילס, בקושי הסכימו להיפגש איתו. לשיטתם, חפירה במטמנה טומנת בחובה נזקים סביבתיים עצומים, אבל האוולס חושב שזה תירוץ: "המטמנה ממוקמת ליד נמל ניופורט, זה לא אזור מגורים. אין בזה כל היגיון".

בעירו, מטבע הדברים, הוא מוכר כבר שנים כ"איש הביטקוין", אבל הסיפור של האוולס התפשט הרבה מעבר לגבולות המדינה ועשה כותרות בכל רחבי העולם. העניין בו רק גדל במקביל לצמיחת השווי הפנומנלית של המטבעות במטמנה.

אבל האוולס החליט לא להרים ידיים. בעידודם של צמד משקיעי הון סיכון אירופאים, קארל וונדרבורן והאנספטר יאברג, הוא החל לגבש תוכנית פעולה גרנדיוזית. "לפני בערך שנתיים אמרתי לעצמי, 'אוקיי, אתם לא רוצים להתמודד איתי? אז אני ארכיב צוות מקצועי של אנשים שמשימות כאלה הן המומחיות שלהם", הוא מספר.

בשנתיים האחרונות האוולס בנה צוות חלומות למשימות חילוץ של אבדות מטונפות במיוחד. הצוות הזה אמור לאתר ולחלץ את הכונן ששוכב כבר תשע שנים במיץ של הזבל, ואז לנסות לשחזר את תכולתו היקרה מפז.

הקבלן הראשי בפרויקט הוא חברה שעוסקת בחפירות במטמנות ובמיון פסולת למיחזור: "הם עשו גם חפירות במטמנה בוויילס, מה שאומר שהם כבר התמודדו עם כל הסוכנויות הסביבתיות שאנחנו צריכים להתמודד איתן, ומכירים את כל מי שצריך להכיר. פניתי אליהם ושאלתי אם הם מסוגלים לעשות את מה שהם עושים על בסיס יומיומי במטמנה של ניופורט. הם השיבו בחיוב. התכנון הוא להעלות את הזבל על מסועים ולמיין.

"מעל המסוע יהיה סורק שיסרוק כל פריט שינוע עליו, והוא יהיה 'מאומן' לאתר הארד דיסק. כשהוא יאתר פריט כזה הוא ישלח קריאה, וזרוע רובוטית תרים אותו באופן אוטומטי. וזו רק נקודת זיהוי אחת, כי יהיה מסוע נוסף עם ממיינים ידניים. נקודת זיהוי נוספת תהיה מכונה שתסנן פריטים על בסיס גודל. אלה יהיו שלוש ההזדמנויות למצוא את הכונן – כשכל יתר הפריטים ילכו למיחזור".

לפי הערכות של האוולס מהעבר, מיון של כלל המטמנה יימשך שלוש שנים וידרוש סינון של כ-110 אלף טונות של זבל. העלות, הוא אומר, תסתכם ב-11 מיליון דולר. תוכנית חלופית, צנועה יותר, כוללת חיפוש רק בחלק הספציפי במטמנה, שלפי ההערכות שם נמצא הכונן, והיא תימשך 18 חודשים בלבד.

איש אינו מבטיח להאוולס שהמבצע יוכתר בהצלחה, שהכונן

בכמה מדינות, ולהינות כל ימי חייו מנופש תמידי בלי לעבוד אפילו יום אחד...

אבל הוא זרק את כל זה לפח, ברגע של חוסר תשומת לב... הוא החליף חצי מיליארד דולרים, בדיסק קשיח אחד, שהיה ריק מתוכן ושהוא לא השתמש בו בכלל כי הוא כמות הזיכרון שלו היתה קטנה מדי לצרכיו... ומה זה אומר עלינו???

אנחנו צריכים לחשוב על הצער העצום שמרגיש ג'יימס האולס, בכל פעם כשהוא חולף באזור בו שוכנת מטמנת האשפה העירונית. הוא מסתכל על הר הזבל העצום הזה וחושב לעצמו, כאן קבורים חצי מיליארד דולרים השייכים ל!!! חצי מיליארד דולר!!! עם חצי מיליארד דולר, הוא יכול היה לקנות כמה מטוסים פרטיים, מספר יאכטות, לבנות לעצמו כמה וכמה ארמונות פאר

הסיפור היומי

באותם ימים עשה המלמד 'מבצע' לילדים: אם ילמדו טוב ויסיימו את המסכת, יתן להם פרס מיוחד - יום כיף של 'מכוניות מתנגשות'. הם הפכו את הכסאות ויסיעו אותם כמו מכוניות בתוך הכיתה...

ולא תאמינו מי בחר להגיע בדיוק בזמן שהמלמד השוכב ותלמידיו רכבו על הכיסאות ההפוכים בקול רעש גדול...

השתתף בכינוס שערכתי לכל המלמדים, וגם הוא שמע את כל ההוראות.

באותם ימים עשה מיודענו זה פעילות עם ילדי כיתתו, וסיכם עמם שאם ילמדו בהתמדה, ויסיימו את המסכת, יתן להם פרס. ומה הוא הפרס? - 'מכוניות מתנגשות' בתוך הכיתה... דהיינו, שכל הילדים יורשו להפוך את כסאותיהם, להסיע אותם כמו מכוניות, ולהתנגש האחד בכסאו של השני. הילדים ידעו והבינו שאם ילמדו טוב, יהיה להם 'יום של הנאה'. הם עשו את המתבקש מהם, סיימו את המסכת, ואף נבחנו עליה.

והנה, הגביר מגיע לתלמוד תורה, ועובר עם המנהל מכיתה לכיתה. הוא מתרשם מרצינותם של התלמידים, ומתפעל ומתרגש מצורת הלימוד, וגם מהסדר והניקיון השוררים בכל פינה בבניין ה"ת". עד שמגיעה תורה של כיתת המלמד הנ"ל.

הדלת נפתחת, והמנהל חושב שעוד רגע קט הוא מקבל התקף לב... כן, בדיוק ביום זה קבע המלמד עם תלמידיו להוציא לפועל את ה'יום של הנאה' עם הכיסאות ההפוכים... לפני הגביר הנכבד נפרשת תמונה מבעיתה של ערבוביה ו'בלגן' נורא, כאשר כל הכיסאות הפוכים, והילדים 'מתגלגלים' על הרצפה, ומתנגשים האחד עם רעהו, והקול - קול רעש גדול כעין תאונות דרכים... ואם לא היה די בכך, הרי שהמלמד שלנו היה גם הוא על הרצפה, ושיחק ביחד עם הילדים...

פניו של המנהל חוורו בכיס. הוא לא האמין שהמלמד יעולל לו כזאת. בתוך כדי דיבור התנצל המנהל בפני הגביר, וגם המלמד קד קידה לפני האורח וביקש סליחה על המראה הלא-חיובי של הכיתה.

למרות בקשת ההתנצלות, גמלה ההחלטה בליבו של המנהל, שהוא, עם המלמד הזה גמר! מיד לאחר שעזב הגביר את ה"ת", קרא המנהל למלמד והורה לו לקחת את חפציו ולהסתלק

את הסיפור הבא סיפר מנהל תלמוד תורה גדול באמריקה (והובא בספר 'ברכי נפשי'):

בתלמוד תורה שלי, סיפר המנהל, ישנם מלמדים רבים, ועם כולם אני מסתדר היטב, לבד ממלמד אחד, ה'מצטיין' באי סדר וברשלנות, וכל מה שאני מסכם איתו, הוא שוכח בתוך זמן קצר... כשאני מתקן, למשל, תקנות חדשות למלמדים, כולם זוכרים ליישם אותן, חוץ ממנו... המלמד הזה פשוט לא זוכר מאומה מכל הסיכומים, ועושה הכל להיפך.

אני הייתי מפטר אותו מזמן, אבל יש לי בעיה; למרות שאני אישית לא מסוגל להסתדר איתו ועם תכונותיו, אבל כל הילדים העוברים תחת ידו, יודעים ללמוד מצוין. גם אלה שלא הצליחו במקומות אחרים, כשהגיעו אליו - גדלו וגם עשו פרי. גם כל ההורים מרוצים ממנו בצורה יוצאת מן הכלל, ובכל פעם כאשר מקיים ה"ת" כינוס של ההורים עם המלמדים, השבחים הכי גדולים היוצאים מפי ההורים, הם על המלמד הזה. בלית ברירה נאלצתי לקבלו כמות שהוא, ולהמשיך להעסיקו בת"ת, עם כל שגינותיו.

על הכל הייתי יכול לוותר, עד שנקלענו פעם לאירוע פלוני, והנהגותיו של המלמד הוא חצו כבר את כל הגבולות האפשריים. וכך היה מעשה:

הת"ת שלנו הלך וגדל, והבנין נעשה צר מהכיל את מאות התלמידים שחסו בצילו. והנה, הגיעה לאוזני ידיעה שאחד הגבירים המפורסמים מבקש לתרום בניין לתלמוד תורה, לעילוי נשמת הוריו. יצרתי עימו קשר, וסיכמנו שיערוך ביקור בת"ת שלנו. לקראת הביקור, כינסתי את כל המלמדים והודעתי להם על האורח החשוב האמור להגיע. עדכנתי אותם בכך שהגביר יכנס לכל כיתה וכיתה, ועל כן יש לוודא שהכל יהיה נקי ומצוחצח כראוי, ושהילדים יעניקו לו את מלא הכבוד. גם המלמד הוא

לאחר שבוע, מספר המנהל, אני מקבל אגרת מהגביר ההוא, המבקש ממני לסור למשרדו, כי ברצונו לתרום את כל הכסף להקמת בניין חדש לתלמוד תורה! במכתבו מציין הגביר, שבמהלך ביקורו במוסד התפעל מדברים רבים, אולם מדבר אחד התפעל במיוחד:

"בניגוד לתלמודי תורה אחרים שבהם ביקרתי, ולא הייתי מרוצה מהקפדנות היתרה השוררת בין הצוות החינוכי לתלמידים, ראיתי ונוכחתי שאצלכם אין הדבר כך, והראיה - שהמלמד ההוא 'בכיתה ההפוכה', הוריד את עצמו אל הילדים, ושיחק איתם יחד על הרצפה - - - זה הדגם המדויק של התלמוד תורה שחיפשתי, כדי לתרום לו בנין", סיים הגביר את מכתבו. ומעיו של המנהל נהפכו בקרבו - - -

מעשה זה אפשר ללמוד שני דברים עיקריים: האחד - לדרוש מעצמנו לשלוט על רגעי הכעס. לא פעם קורה שאנשים 'מתחממים' על משהו או על מישהו, וברגע זה הם שופכים עליו קיתונות של רותחים, מוציאים מפיהם דברים שאינם כהוגן, ולאחר מכן לא יוכלו לסלוח לעצמם על כך. אלה שאינם יודעים להתאפק, ובשעת כעסם הופכים עולמות, עלולים לאבד, חלילה, את כל אשר להם בגלל דיבור אחד שאינו כשורה. הדרך הטובה ביותר בשעה זו היא, לשים מחסום לפה. להחליט שלא מוציאים ולו מילה אחת. אשרי האדם היודע כיצד עושים זאת. הלך השני הנלמד מהמעשה הנ"ל הוא, שלעולם לא יוכל אדם לידע מהיכן תצמח לו הישועה. לפעמים נראה לנו שאם נצמד בכיוון מסוים, משם וודאי לא נושע; והשי"ת מוכיח לנו שההפך הוא הנכון, ודווקא משם נגאל בגאולת עולמים. (הובא בגיליון 'כף זכות' מתוך הספר 'אדרבה')

מהמוסד בזה הרגע! המלמד ניסה שוב להצטדק, ולומר ששכח מההוראות שניתנו, אבל הפעם לא השתכנע המנהל וצעק עליו: "מה זה שכחתי?! אני לא מוכן לקבל יותר את התיורץ הזה. לך מכאן!"

"ברצוני רק לידע אותך שיש לי עשרה ילדים בבית, והינך מפקיר אותי ללא פרנסה" התחנן המלמד, אבל המנהל לא הסכים לשום דבר; "אתה גרמת לי נזק גדול, ואף אני אינני מחויב לך מאומה!" ראה המלמד שכלתה אליו הרעה, ויצא מן הת"ת. לא עוברים יומיים, ואחד הילדים הקטנים בביתו של המנהל נופל ושובר את הרגל. עובר יום נוסף וילד שני נתקע בחלון זכוכית ונשרט בצורה חמורה. כעבור יומיים נוספים 'נתקע' ראשה של בתו הקטנה ואין היא מסוגלת להיזיז, ומתאשפזת בבית חולים. ואם לא די בכל אלה, גם אשתו נופלת ברחוב ושוברת את ידה ואת רגלה.

מנהל הת"ת הבין שיש דברים בגו, ניגש לאחד מגדולי הדור וסיפר לו את רצף האירועים המוזרים המתרחשים בביתו. השאלה הראשונה של הגדול הייתה: האם גרמת לאחרונה צער לאדם פלוני? המנהל הנהן בראשו לאות הסכמה, והזכיר את הסיפור שהיה לו עם המלמד, תאר את הרקע למעשה, ואת ה'תקר' שאירע בעת ביקורו של הגביר.

אמר לו הרב: "עשית את אשר לא ייעשה. לך מיד לפייס את את המלמד, ותדע לך שמדובר בסכנת נפשות". עשה המנהל כפי שנצטווה, התקשר אל המלמד וביקש ממנו סליחה ומחילה, והתחנן לפניו שיחזור למלאכתו בת"ת. המלמד, בטוב ליבו, הודיע מיד שהוא מוחל על כל מה שנעשה איתו, ובאשר לחזרה לעבודה - "מצאתי לי תפקיד בת"ת אחר, ואין ברצוני לשוב אליכם", אמר. ולא להאמין מה שארע אחר כך.

יוצאים לחופשה?

מוקדי בירור טלפוניים לשאלות הלכתיות נחוצות

גבולות הארץ, ופרטי הדינים להיתר יציאה לחו"ל - 03-5706906.

ערלה ומעשרות - 02-6488888 שלוחה 3.

עירובין - 054-8483320 - 0504142100.

תחומין - 'עירבתם', הועד לעניני תחום שבת - 072-2722909.

טל' בית ההוראה לעניני כהנים: 02-5862153, 08-3132020.

שאלות דחופות טהרת כהנים: 072-2722901, 052-7115039.

יחוד - 03-6194362, 050-4198742.

כשרות מכשירי חשמל לעניין שבת - 072-2164422.

כיווני תפילה - 03-5706906.

מקוואות - 077-2222200 שלוחה 1.

להודת חוברת 'הלכות שכיחות לנופשים בימי בין הזמנים' מהדורת תשב"ב - לחץ כאן

"שלא יעבור על האדם יום אחד ללא לימוד תורה!"

"ולהיזהר בהנהגתו שיהא בה קידוש שם שמים", מרנן ורבנן גדולי ישראל, בקריאה לקראת ימי בין הזמנים

יזכו לסייעתא דשמיא כל השנה", סיים את מכתבו. הוראה דומה יצאה בהמשך גם מאת ראש ישיבת 'פורת יוסף' ונשיא מועצת חכמי התורה מרן חכם שלום כהן שליט"א, שפרסם ביום חמישי ערב היציאה לבין הזמנים מכתב, בו הוא קורא לציבור לנצל את ימי בין הזמנים, ולהקפיד שלא יעבור יום אחד ללא לימוד תורה. כן קורא הרב לקדש שם שמיים ברבים בכל מקום ומקום.

"אל בני התורה היקרים המסולאים בפז, ה' עליהם יחיו", פותח חכם שלום כהן את מכתבו. "באתי בזאת בקריאה של חיבה לקראת ימי 'בין הזמנים', בהיות והתורה היא מהדברים הצריכים חיזוק באופן תדיר, ואין מזרזין אלא למזרזין, ובפרט בימים אלו אשר לדאבון לב רבים קמו עלינו מבית ומחוץ, ומנסים להצר את רגלי לומדי התורה, שומה עלינו להתחזק ביותר.

"הנה ימי 'בין הזמנים' נועדו על מנת לאפשר את החלפת הכוחות", ממשיך מרן במכתבו, "כדי לשוב ביתר שאת וביתר עוז לשקוד על תלמודכם, אך בוודאי כי גם מנוחה זו צריכה להיעשות כדרכה של תורה, כיאה וכיאות לבני התורה בסדר ובמחשבה תחילה".

"ולא ייתכן שיעבור על האדם יום אחד ללא לימוד התורה", מדגיש ראש הישיבה, "שחלילה לא יהיה בבחינת 'אם תעזבני יום-יומיים אעזבך', והמנצל את זמנו ב'בין הזמנים' יכול להספיק הן לחזור על תלמודו, והן ללמוד בחלקי התורה שאינם נלמדים במהלך השנה. וכבר מילתנו אמורה כי המנצל זמנים אלו יכול ליצות לכתרה של תורה ולהיות תלמיד חכם אמיתי".

וכאן קורא לבני התורה להקפיד ולקדש שם שמים: "ובזמנים אלו שכל אחד שב לביתו ולמקומו, מתחזקת חובת קידוש ה' בכל הנהגותינו והליכותינו בבית ובחוץ, וכל אחד יקפיד שיהא שם שמיים מתאהב על ידו".

"יהי רצון שיהפוך הקב"ה ימים הללו לימי ששון ושמחה, ונזכה לביאת גואל צדק ולבניין ירושלים בב"א", מסיים הרב את דבריו.

מרן ראש הישיבה, הגאון רבי גרשון אדלשטיין שליט"א, יצא בשבוע שעבר בקריאה לקראת ימי בין הזמנים, להקפיד גם בימי החופשה לעסוק בתורה, ולקבוע זמנים קבועים ללימוד, לתפילה, וללימוד מוסר.

וכך כתב הרב שליט"א במכתב שפורסם כך: "לאחי ורעי היקרים נ"י, ברוכים תהיו", פותח מרן את מכתבו. "בהתקרב ימי בין הזמנים חובתנו לשוב ולהזכיר את הדברים הידועים זה מכבר, כי ימי בין הזמנים אינם ימים של פטור מעסק התורה ח"ו, אלא הם ימים שנועדו ליתן ריוח בין פרשה לפרשה", מזכיר מרן ראש הישיבה, "ולכן צריכים לראות שחלילה לא יהיה בימים אלו רפיון מתורה ועבודת השם, אלא שיהא זה זמן של מנוחה לשם שמים כפי הנצרך לקיום התורה והמצוות, ולא מתוך פריקת עול חס וחלילה".

מרן הגרי"ג שליט"א הדגיש בדבריו, כי הכוונה היא לכל אחד ואחד ולא דווקא לבני תורה: "ולכן מוכרח שיהיה לכל אחד ולא דווקא בני תורה, סדרים קבועים, לעסק התורה, תפילה, ועסק המוסר, והדרך הטובה להתחזק בעסק התורה בבין הזמנים היא, על ידי שאדם מסדר לעצמו סדרי לימוד, בזמן קבוע, במקום קבוע, וללמוד דבר קבוע, וטוב גם שיהא הלימוד עם חברותא ולכה"פ בחלק מהיום, ועל ידי זה להמשיך הדבקות בתורה גם בימי בין הזמנים, כל אחד כפי כוחו".

במכתבו הוסיף והזהיר רה"י מיציאה לטיולים, והזכיר כי בשנים האחרונות התרחשו אסונות גדולים בעקבות הטיולים: "ויש להיזהר מאד שלא לצאת לטיולים (מלבד במסגרת הישיבה או המשפחה), כי יש בזה סכנה לגוף ולנפש, וכבר היו הרבה אסונות מחמת הטיולים רח"ל, ואמנם יש צורך במנוחה אך לא בפריקת עול תורה, כי זה דבר חמור מאד".

"ומאחר שבימים אלו, לא כל הזמן נמצאים בסביבה של תורה, ראוי לכל אחד להיזהר בהנהגתו שיהא בה קידוש שם שמים, ולהתנהג כראוי לבני מלכים מאן מלכי רבנן", מוסיף מרן שליט"א, וקורא להתנהג בצורה נאותה ולקדש שם שמים:.

"ויהי רצון כי כל המתחזקים בעסק התורה בימי בין הזמנים,

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? **שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il**

הנוהג קדושת שביעית בפירות נכרים, ומתארח במלון שלא מחמירים בזה - כיצד יעשה?

מתוך החוברת 'הלכות שכיחות לנופשים בימי בין הזמנים' - משיעוריו של הגאון רבי דוד שרייבר שליט"א מו"ץ בבי"ד דהגרמ"ש קליין שליט"א

ו. ירקות שגדלו בשביעית בשדות שנעשו בהיתר מכירה יש עליהם איסור ספיחין.

סחורה

א. פירות שביעית אסורים בקניה בצורת סחורה רגילה, ולכן אסור לקנות פירות שביעית מסתם מוכרים גם אם ישמור אותם בקדושת שביעית כראוי.

ב. הנוהגים קדושת שביעית בפירות נכרי לא קונים אותם מיהודי אלא א"כ חתמו שטר שליחות תחילה, אמנם הנמצא בעיר אחרת ויש שם חנויות שהמכירה בהם מתבצעת על בסיס שליחות אך הוא לא חתם באותם חנויות או באותה רשת או כשרות כתב שליחות, רשאי להיכנס לפחות באופן ארעי לקנות שם פירות.

ג. קנה פירות שביעית בטעות בחנות ללא שליחות, גם באופן שוודאי נעשה בו איסור סחורה המאכל לא נאסר באכילה, קנה סלטים וכדו' של היתר מכירה מותר לו להחזיר לחנות ולקבל את הכסף חזרה ואין בזה משום סחורה.

ד. המקילים שלא לנהוג קדושת שביעית בפירות נכרי, הינו רק בפירות שגדלו בקרקע של נכרי. אבל גוי המוכר פירות שביעית שקנה מיהודי, לדעת כולם יש על הפירות קדושת שביעית. ולכן אם קונים פירות שביעית מגוי רק כאשר ידוע שאכן הגוי מוכר פירות מקרקע שבבעלותו לא צריך לנהוג בהם קדושה, אבל נכרי המוכר סתם פירות מאחר ואינו נאמן לומר שהם משדה שבבעלותו, יש לחשוש שהם משדה בבעלות יהודית [והוא דבר מאוד מצוי]. ולכן אם הנכרי מוכר ירקות צריך לחוש שיש עליהם איסור ספיחין [ואסורים באכילה]. ואם מוכר פירות [באופן שאין בהם חשש ערלה] אמנם מותר לקנות את הפירות מהגוי כי אין לגוי איסור סחורה, אבל מאחר ויש לחשוש שהפירות נקנו מיהודי, לכו"ע חל על הפירות קדושת שביעית, וצריך לנהוג בהם כדין פירות הקדושים בקדוש"ש.

ה. על הנוהגים קדושת שביעית בפירות נכרי, לקנות אותם ישירות מגוי, בין אם הוא בעל השדה ובין אם קנה מבעל השדה שהוא גוי. אבל לקנות מיהודי שקנה מגוי אסור. ולכן כאשר גוי מוכר פירות שביעית [ואפילו ירקות] אם ברור שגדל אצלו יכול לקנותם.

ו. חנויות ירקות וכדו' שמוכרים פירות שביעית שלא כדין

בשנת השמיטה כאשר רוצים לקנות או אפילו לאכול באירוע או במקום אירוח פירות וירקות, או אפילו מאכלים שמעורב בהם פירות וירקות או שהתבשלו עם פירות וירקות, צריך לחשב ולברר האם יש בהם אחד מחששות שביעית [וכגון ספיחים, קדושת שביעית, איסור סחורה, ביעור], ומאחר ובשוק מצויים לרוב מוצרים וכגון סלטים וכדו' שכתוב עליהם 'ללא חשש שביעית' אבל הם סומכים על 'היתר מכירה', צריך לברר לפני הקניה האם אכן אין בזה חשש. וגם אם זה בכשרות מהודרת, לנוהגים קדושת שביעית ביבול נכרי יש לברר האם הכוונה שזה יבול נכרי או שזה מחו"ל.

ספיחין

א. ירקות הגדלים בשנת השמיטה, וכן תבואה, קטניות וכגון שעועית, אפונה, גרעיני חמניות וכדו', ושאר גידולים חד שנתיים [שיש לזרעם מידי שנה] שצמחו בשנה השביעית, בין אם נזרעו בסוף השנה הששית ע"י אדם, ובין אם צמחו מאליהם בשביעית [כגון זרעים המתפזרים ברוח] ואפילו אם גדלו בשטח הפקר, אם לא התחילו כלל לגדול לפני שביעית, גם אם גדלו מאליהם, אסורים באכילה.

ב. ולכן בשונה משאר השנים, בשנת השמיטה גם ירקות אסור לקנות או לקחת ממקומות שאין עליהם כשרות כדין.

ג. מלבד שיש איסור לקנות ירקות במקומות שלא מקיימים בהם את כל דיני שביעית, גם המתארח אצל מי שלא שומר תו"מ, או כמצוי שבעל הדירה וכדו' מביא לו ירקות שגדלו בשביעית, הירקות אסורים באכילה.

ד. מלבד איסור אכילת ספיחין, גם סירים שהתבשלו בהם ירקות שהם ספיחין דינם ככלים שהתבשלו בהם מאכלות אסורים, ולכן אם מביא לו סיר לבישול, גם אם ברור לו שבישלו בהם רק ירקות, אם הירקות גדלו בשנת השמיטה אסור להשתמש בסירים אלו.

ה. ירקות הגדלים בשדה שבבעלות נכרי אין עליהם איסור ספיחין, ולכן מותר לקבל [ולקנות] ירקות מגוי. אמנם היתר זה הינו רק כאשר ידוע לו בבירור שהם גדלו בשדה של הגוי הזה או של גוי אחר, אבל אם יתכן שגדלו בשדה יהודי ואפילו אם רק ספק, אסור לקבל או לקנות ממנו.

דוכנים שמוכרים פירות, הזמנות טלפונית, ובכל מקום שלא מוציאים חשבונית, אבל ברשתות שמוציאים חשבונית ומפורט בהם כל פריט וסכום התשלום עבורו לא שייך כלל ההיתר של הבלעה.

י. וכן הרוצה לקנות סלטים, רסק פירות וכדו' מהכשר שאינו נוהג קדושת שביעית בפירות נכרי, כאשר המאכל עצמו מורכב ומכיל כמה דברים שחלקם אינם קדושים בקדושת שביעית, יכול לקבוע את התשלום על מאכלים אלו והשאר המעורב בו הוא מתנה.

יא. וכן המתארח במלון שלא נוהגים קדושת שביעית בפירות נכרים יקבע עם בעל המלון, וכן עם בעל הקיטרינג, שהתשלום הוא עבור המאכלים שאינם קדושים בקדושת שביעית ועבור ההגשה וההכנה ושאר הדברים הנלווים, ואת המאכלים הקדושים בקדוש"ש מקבל במתנה.

יב. רק על פירות שביעית עצמם יש איסור סחורה אבל מאכלים שבלוע שבהם טעם של פירות שביעית, למרות שכאשר הטעם ניכר בהם צריך לנהוג בהם קדושת שביעית, אין עליהם איסור סחורה, ולכן גם במקום שלא מקפידים על סחורה בפירות נכרי רשאי להזמין מנה עיקרית ותוספות שרק התבשלו בירקות או פירות שביעית.

יג. מותר להתארח אצל מי שמיקל ולא שומר קדושת שביעית בפירות נכרי [לפני שהגיע זמן הביעור], וכאשר אוכל אצל מי שאינו נוהג קדושת שביעית רשאי לאכול כרגיל למרות שידע שהמארח או הפועלים יזרקו את השאריות לאשפה ולא ינהגו בהם קדושת שביעית, אמנם לכתחילה ישתדל לקחת לעצמו כמות כזו שנראה לו שיגמור אותה. וכן אם מסייע בסידור וניקוי השולחן והאירוע לא יסייע בנקיון מאכלים שיש בהם קדושת שביעית. אבל אם מתארח אצל מי שלא שומר שביעית אסור לו לאכול מהירקות של שביעית משום איסור ספיחין.

[ללא כרשות כלל או היתר מכירה] אסור לקנות מהם גם פירות וירקות כאלו שברור שאין עליהם קדושת שביעית, אלא א"כ ניכר עליהם שהם פירות חו"ל או פירות שישית, כגון שכתוב על הארגז מבחוץ וכדו' מה מקורו.

ז. כאשר קונים כל מאכלים אחרים שאין עליהם קדושת שביעית בחנויות שמוכרים שם פירות שביעית שלא כדין [היתר מכירה וכדו'] או שמוכרים שם פירות נכרי בצורה הרגילה והוא מקפיד בקדוש"ש בפירות נכרי, וקיבל עודף, אם קונה בחנות שרוב הכסף המשולם בה הוא מעות שביעית [וכגון שקונה פירות וירקות חו"ל או פירות משנת השישית בחנות שאינם שומרים על הלכות שביעית בפירות הקדושים], יש לחשוש שמעות העודף קדושים בקדוש"ש. ולכן אם העודף מועט עדיף לוותר עליו שלא להיכנס לספיקות, או לשלם באשראי או שיק או לשלם מעות במזויק שלא יקבל עודף. במידה וקיבל עודף וחושש שמא יש עליהם קדושת שביעית יחללם על כל מאכל שהוא ויאכל את המאכל בקדושת שביעית. אם רוב המוצרים שנמכרים בחנות אינם פירות שביעית לא צריך לחשוש על העודף, ויש מחמירים.

ח. המקפיד על סחורה וקדושת שביעית בפירות נכרים ונמצא במקומות שלא מקפידים ואין שליחות על מכירת פירות אלו, לדעת חלק מהפוסקים רשאי לקנות המאכלים הקדושים בהבלעה, דהיינו שיקנה ביחד עם הפירות דבר אחר שאין בו קדוש"ש, ויסכם עם המוכר שכל התשלום הוא רק על הדבר השני, ואת הפירות הקדושים בקדוש"ש מקבל בחינם. אמנם, צריך שיהיה יחס כלשהו במחיר, ולכן לא יכול לקנות ארגז מלא פירות שביעית ולקבוע שהתשלום כולו הוא רק על הארגז. גם לדעת החולקים וסוברים שלא מועיל, כתב בספר חו"ש שכאשר מסכם מפורש עם המוכר שהתשלום הוא עבור המאכלים שאין עליהם קדוש"ש גם לדעת החזו"א מותר.

ט. היתר זה של הבלעה שייך רק במכירות ביתיות, שכונתיות,

פרשת השבוע

**תגובתו של הרב היתה מפתיעה: "אוי ווי",
הפטיר באנחה, "אתה יודע כמה תפילות
השקעתי כדי שתזכה בהגרלה? מה אתה
חושב, שסתם אמרתי לך שתקנה כרטיס?"**

וגם: שיחת הטלפון המפתיעה שלימדה את בנו של הגר"ש פינקוס זצ"ל שיעור מאלף במושג 'תפילה על אחרים'

"אתפלל עליך" מבלי שיהיה לכך כיסוי מלא.

מעשה היה בפורים של אחת השנים, אחד מילדיו שתה והתבסס כהוגן, ומתוך יינו החליט להוסיף ולשתות במידה גדושה במטרה מוצהרת שיהיה לו העוז להפציר באבא ולהוציא מפיו הבטחה שיתפלל להצלחתו.

בשלב מסוים פנה לרבי שמשון והחל דוחק בו בתחנונים:

ואתחנן אל ה' (דברים ג' כג)

בטרקלינו של רבי שמשון פינקוס זצ"ל, המושג של 'תפילה על אחרים' נלקח במלוא הרצינות וההתייחסות. בניגוד לרבים אחרים אשר משתתפים אמנם בצרתו של האחר ומפטירים לעומתו בהינף יד "אתפלל עליך", כאילו דבר של מה בכך הוא הנעשה כלאחר יד, הרי שהוא לעומת זאת לא היה מסוגל לומר

אז בפורים. עד כאן התחייבתי ותו לא. מעתה תתפלל אתה על עצמך". ובאיחולי "ברכה והצלחה" סיים את השיחה. הנער הניח את השפופרת נרגש ונסער לחלוטין. באחת חדרה למוחו ההכרה באיזו רצינות נטל אבא על עצמו את התפילה, ומני אז כמו נחקה בעצמותיו לנצח משמעות הסוגיא של תפילה והאחריות הכבדה שהיא נושאת בחובה. ועם נשיאה שכזו בעול תפילה, מתוך אחריות וכובד ראש למשמעותה, ניתן להבין את המעשה המופלא הבא: אברך צעיר ממקורביו גולל בפניו פעם את מצבו של אחד מבני משפחתו הקרובים ביותר שנקלע לחובות, שכתוצאה מכך שקע אף הוא במערבולת בעקבותיו, והפציר בו מאד: "שהרב יתפלל עלי שהמספר שאקנה בכרטיס הגרלה יזכה בסכום גדול". רבי שמשון כשלעצמו החזיק בדעה נחרצת נגד רכישת כרטיסי הגרלה, והבהיר לו בתגובה כי הסיכוי לזכייה הוא אפסי וכי רכישת כרטיס כזה היא מעשה בלתי הגיוני השווה כמעט בערכו להשלכת כסף לפח. אלא שהלה לא הרפה, והצורך הנואש בממון העשוי לחלצו מן המצוקה הניע אותו לשוב ולהפציר. רבי שמשון, שכאמור לא צידד בלשון המעטה בפעולה זו, חך שוב בדעתו והכריע כי למען הזולת יש לו לצאת מגדרו. "נו, טוב", השיב לאיש, "לך תקנה את הכרטיס". כעבור כמה ימים סיפר לו הלה לפי תומו כי לבסוף לא קנה אותו. תגובתו של הרב היתה מפתיעה: "אוי ווי", הפטיר באנחה. "היודע אתה כמה תפילות השקעתי כדי שתגריל בהגרלה? מה אתה חושב, שסתם אמרתי לך שתקנה? חבל שלא קנית!" (הרב מ' ברמן מוסף שבת קודש ואתחנן תשע"ה)

"אבא, השנה אתה מתפלל עלי!" אולם לא בנקל עלה לו הדבר. "מה אתה חושב לעצמך, שזה לא קשה לי?" השיב, "וכי תפילה זה דיבורים בעלמא? אין לי כוחות לכך". הבן לא הרפה, וכשדמעתו על לחיו חזר וביקש, הפציר והתחנן על נפשו. "אבא, השנה אתה מתפלל עלי!" עם רדת היום לקראת שקיעה לא יכלה הרבנית לשאת בצערו והתערבה: "תראה איך הוא מתחנן, אי אפשר לסרב לו", ביקשה. לנוכח הפצרותיה נוצר סדק בחומת ההתנגדות. רבי שמשון התרכך, אלא שעדיין לא יכול היה להסכים לבקשה לגמרי. "אבל שייתן תאריך, לא שנה שלימה". "חצי שנה, עד אלול", קרא הילד כדי לזרז את ה'מקח'. לכך ניאות רבי שמשון ונתן את הבטחתו. מישהו פצח בשירה 'ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר', שיכורים אחרים נדחקו פנימה מתנוודים הילך והילך, ואינם יודעים דבר על הדרמה שהתחוללה במקום זה עתה, והשמחה המשיכה להתנהל במסלולה הרגיל כמדי פורים. יום או יומיים לאחר מכן נשכח העניין אף מליבו של הילד שכה הפציר וביקש. ההבטחה היתה כבר מונחת בכיסו והחיים שבו למסלולם. בראש חודש אלול של אותה שנה שהה רבי שמשון בחו"ל. בו ביום יצרה הרבנית קשר עם הישיבה בה למד אותו בן, ואמרה לו כי ימתין ליד הטלפון הציבורי לשיחה טרנסאטלנטית שאבא מבקש לשוחח עמו עכשיו מעבר לים. "שלום, מה שלומך? איך לומדים? רציתי לומר לך שהיום זה היום האחרון שאני מתפלל עליך באופן מיוחד כמו שהבטחתי לך

יהלומים מגדולי ישראל

"היה זה מחזה מדהים. לא חלפו אלא דקות בודדות, בעוד אנחנו התעכבנו מעט בבית הכנסת - והנה מופיעה שוב דמותו של רבינו. הוא כבר הספיק ללכת לאכסנייתו, לטעום פת שחרית ולשוב..."

ימי בין הזמנים בצילו של רבינו הגרמ"י ליפקוביץ זצ"ל במשך תקופות חייו

אביב, הוא כותב לו בגילוי לב: "אני ברוך ה' נמצא בקו הבריאות והשלום, והסדר היום-יומי שלי הוא לא באופן מיוחד, רק הסדר הפשוט, וזהו. מלפני הצהרים אני משתהה כמעט כל הזמן בבית, פעמים אחדים הלכתי להיכל-התלמוד, אבל באמת שמה גם כן ימי החופש, שאי אפשר להפגש עם מישהו להשתעשע קצת בדברי תורה. להתרחף בים אני נוסע אחר סעודת הצהרים עד הערב, ושמה נפגשים כל בחורי הישיבה ביחד ומשחקים בכל מה שיש תועלת לבריאות הגוף".

כך, גם בימי בין הזמנים נזהר רבינו וכמעט שאינו מסתובב ברחובה של עיר, אלא "משתהה כמעט כל הזמן בבית". גם ברחיצה

כשהגיע רבינו הגרמ"י ליפקוביץ זצ"ל בשנת תרצ"ה לארץ ישראל, נכנס ללמוד בישיבת 'חברון' בגאולה, שם כבר היה נהוג לצאת לבין הזמנים בחודש אב כפי שנהוג היום. אמנם, רבינו לא היה ממהר לשוב לבית אמו, כפי שעולה מאחד ממכתביו לידידו, ששיגר בעת שהותו בביתו בבין הזמנים - מכתב מיום שישי כ"ב במנחם אב תרצ"ז - בו הוא מציין כי "כבר עבר שבוע מיום שבאתי לנוח..." חשבון פשוט מעלה כי עזב את הישיבה והגיע לביתו רק כחלוף שבוע לאחר תשעה באב.

באחד ממכתביו לידידו הגדול הגאון רבי מנחם ציוני זצ"ל אב"ד ת"א, מאותם ימי בין הזמנים ששהה בבית אמו שבתל

בים, אינו רואה בהשתעשעות נעורים זו מטרה כשלעצמה, אלא אך משום "שיש תועלת לבריאות הגוף" (וגם זו נעשתה רק לאחר שאמו דחקה בו לעשות זאת כדי לחזק את גופו היגע במשך כל השנה בתורה - כפי שסח רבינו לנכדו).

וכאן פותח רבינו את לבו ומתאונן: "וככה עובר יום אחר יום בלי תועלת רוחנית" - ומביע את געגועיו לשיבה הקדושה: "רק עכשיו יכולים להכיר את חשיבותם של ימי השיבה, במקום שחיים רוחניים, חיים של שמחת הנפש והרחקת ההבלים של עולם התווהו שבעצמיותה אינה כלל שמחה ועונג, ורק דמיונות כוזבים רואים מחוץ לכתלי השיבה, ורק בשיבה במקום תורה, מרגישים החיים הנצחיים, החיים האמתיים שאין להחליף באיזה דבר שהוא".

אמנם, על אף ההרגשה של חסרון הרוממות שיש בשיבה הק', המשך רבינו גם בימים ששהה בבית אמו שבתל-אביב לשאת בגאון את עובדת היותו 'בן ישיבה'. לא ויתר מאומה מהנהגותיו הרוממות, ולא היה בוש מפני המלעגים. באחת משיחותיו סיפר: "בתקופה שהגעתי מחוץ לארץ, והאמא עליה השלום גרה בתל אביב, לא ידעו אז כמעט שם מהמושג של 'בן ישיבה', וכשהייתי עובר ברחוב בתל אביב עם הציציות בחוץ, היו יוצאים מתוך החנויות להביט מי זה שעובר כאן..."

מענינו לא נעלמו מבטי הלעג של הסובבים, אך הדבר לא הפריע לו, אדרבה - הוא ראה בכך סיבה ומקור לגאווה - ויגבה לנו בדרכי ה'. יש לציין, כי באותם הימים אפילו בני הישיבות לא נהגו ללכת כשציציותיהם משתלשלות חוצה, והיה רבינו יחיד בהנהגתו זו - לא רק בין חבריו ובבית המדרש, אלא גם בלכתו בחוצות עיר החולין תל-אביב.

בשנות אברכותו היה ממשיך רבינו בבין הזמנים את סדריו כרגיל, והשיעור לבעלי בתים המשך כרגיל גם בימי בין הזמנים וימי חוה"מ. מפעם לפעם היה רבינו מצטרף לנסיעה במכוניתו של מחותנו רבי דוד קורלנסקי זצ"ל להינפש מעט בים, בנסיעות אלו היו מצטרפים גם מרן הגרא"מ שך זצוק"ל ומרן הגרא"ל שטינמן זצוק"ל ועוד מהת"ח שדרו באיזור.

בשנים מאוחרות יותר כשהחלו רבים להתדפק על דלתו, החל רבינו להיות ספון בימי בין הזמנים בבתיים של בני המשפחה, וגם כשהיתה אפשרות היה נוסע לפוש בבתי בני המשפחה או תלמידים ומקורבים שששו על הזכות העצומה שרבינו יתארח בדירתם, אותה העמידו לרשותו לרווחה. במשך כמה שנים היה נוסע לשוב הדרומי חזון יחזקאל, לביתו של תלמידו הרב הגאון רבי נחום ברנשטיין שליט"א (משגיח ישיבת גאון יעקב), שהעמיד את ביתו לרשות רבינו בעין יפה, כשהוא עצמו עוזב את הבית באותם ימים, אך דואג לסדר ולבקש מתושבי המקום שיעמדו לימין רבינו בכל ענין.

רבינו מצידו לא היה צריך דבר, אלא את השקט שינתן לו כדי להתרפק על הגמרא במשך שעות ללא הפרעה. ומספר עד ראייה

- הרב הגאון רבי לוי יצחק שושן שליט"א: "תפילת שחרית בבית הכנסת המקומי הסתיימה זה עתה. רבינו פנה למקום אכסנייתו, ואילו המתפללים, אברכים בני המקום, נותרו עדיין דקות אחדות בבית הכנסת, משוחחים קמעה בשיחת תלמידי חכמים - הלא 'בין הזמנים' היום ואינם ממהרים לשום מקום.

"היה זה מחזה מדהים. לא חלפו אלא דקות בודדות ממש מסיום התפילה, בעוד אנחנו התעכבנו מעט בבית הכנסת - והנה כבר מופיעה דמותו של רבינו, לאחר שכבר הספיק ללכת לאכסנייתו, לטעום פת שחרית ולשוב, ומיד מתיישב ללמוד בהתמדה מפעימה - לומד ולומד ולומד... ללא מפריעים ללא מטרידים וללא הפסקות כלל וכלל".

המספר, שהיה תלמידו של רבינו משכבר הימים, מתאר את תחושת לבו לנוכח חזיון מפעים זה: "הלא ידענו וראינוהו תמיד שקוע בתורה, אבל מכל מקום, היו לו שיעורים קבועים שהיה צריך להפסיק בעבורם מלימודיו העצמיים, לעיתים קרובות היה עליו להתעסק עם התלמידים ולענות לשאלותיהם, ושאר מחייבים ומפריעים שונים שהיו לו במשך היום, אף שכולם היו בעסק התורה. אולם בימי בין-הזמנים נזדמן לנו לראות ולחוות במוחשיות ובאופן בלתי אמצעי את כח ההתמדה הרציפה של רבינו, כיצד הוא יושב שעות על גבי שעות ברציפות וללא הפוגה - ללא מחייבים, ללא הפרעות וללא טרדות - הגמרא לפניו ולצידו המחברת והעט, כשהוא יושב ולומד יושב ולומד, ומידי פעם מעלה את חידושויו על הכתב".

בבין הזמנים תש"ן שהה רבינו במושב יסודות, באותם ימים נידונה בוועד המושב פתיחת ישיבה לצעירים במקום, ורבינו פעל באותם ימים בין התושבים להחלטה חיובית בענין. גם נשא דברים בשב"ק בבית הכנסת לבקשת רבו של המושב הגה"צ רב"צ קליין זצ"ל, ובדבריו עודדם על מסירותם לשמירת השביעית ועל קביעות עתים לתורה וחינוך הילדים.

בשנים המוקדמות כשהיה שוהה בירושלים, היה מקפיד להתפלל בשב"ק בבית הכנסת שהיתה בו תאורה כשרה, אם זה בישיבת 'מצוינים' או ישיבת 'אור אלחנן' ועוד, ובשנים המאוחרות היה מתקיים מנין בדירה בה התארח.

היו גם פעמים ששהה ברובע היהודי בדירתה של אחותו הרבנית רוזובסקי תחי' לאוי"ט (אלמנת גיסו הרב הגאון רבי שמואל הכהן רוזובסקי זצ"ל ראש כולל הכהנים ללימוד סדר קדשים בירושלים שבין החומות). בעשור האחרון (למעט שנת תשס"ז ששהה בשוב בר יוחאי הסמוך למירון) שהה בדירתם של הרב יוסף רייכמן בשערי חסד, של הרב יוסף טבאק בגבעת משה ושל הרב ישראל דוד פאוסט, שהעמידו את ביתם לרשות רבינו והנלוים עליו בעין יפה ובנפש חפצה ודאגו לכל הפרטים לנוחיותו ורווחתו.

(דובב שפתיים בין הזמנים תשע"ח)

הילד פוחד לעלות על הרכבל? - אל תכריחו אותו

ברכות (דף ה ע"א) כל הקורא שמע על מטתו כאילו אוזן חרב פיפיות בידו, שנאמר רוממות אל בגרונום וחרב פיפיות בידם, עכ"ל. ולכן אותם האנשים המפחדים מפחד גבהים והטיסה במטוס גורמת להם פחד, ימנעו מנסיעה אם יוכלו להמנע מכך, ויעויין גיטין (דף ע).

וכמו כן אין להשאיר ילד קטן לבדו בבית נעול (כמבואר ביומא דף פד ע"ב ובמשנה ברורה סימן שכח ס"ק לח) שחוששים שמא יבהל ויסתכן.

(פניני חשוקי חמד אב תשע"ח)

שאלה מעניינת נשאל הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: לעתים קורה בעת טיול, שבני משפחה מכריחים אחד מבניהם שיסע ברכבת כבלים על פני תהום, למרות שהוא פוחד. האם ראוי לעשות כך?

והשיב הגר"י שליט"א: נראה שאין לעשות כך, כמו שנתבאר במאירי במסכת שבת (דף קנא ע"ב): אסור לישון בבית יחיד, וכן בכל [מקום] שהוא מביא עצמו לידי נסיון או פחד, דאסור, והכל לפי טבעו, ומכל מקום אם אירע לו כן יחזק את עצמו בבטחון בהש"ת, ויתעסק בתוך לבו בדברי תורה, על דרך שאמרו במסכת

ביום השלישי בא החבר לבקר אותי. "מתי בדיוק זה קרה?" שאל. השבתי לו שזה היה בסוף ההלוויה. "עמדתי לידך", הזכיר לי, "אתה זוכר מה דיברנו?" - ואני תופס את הראש! כן, אני נזכר...

"אני זכיתי לראות מידה כנגד מידה באופן מייד, אבל מה קורה אם עובר זמן בין המעשה לבין התשלום, וכבר לא יודעים לקשר? חוסו על נפשותיכם!"

גם אני נמצא בין המלווים. כבר קשה לי לעמוד. קר לי. אני עייף. גם החבר שעומד לצדי כבר מתקשה להתרכז, והוא שואל אותי בקוצר רוח: "למה הרב מספיד עכשיו? ראש חודש היום! אין מספידים בראש חודש!".

נכון, אני עונה לו, ומחליט ללכת בכיוון של הומור. כשצוחקים קצת מתרעננים. מה אתה רוצה מהרב? זה סיפור קשה, אני מסביר לחבר שלי, כאילו אני יודע הכל... הרב שמע שיש לוויה, והוא הכין הספד ארוך. יש לו הרבה בבטן, אני צוחק. הוא צריך להוציא כל מה שיש לו בבטן.

הביטוי האומלל והמזלזל הזה יצא לאוויר העולם, ואני לא חשבתי שעשיתי משהו גרוע, בסך הכל התרעננתי.

ההספד מסתיים, אומרים קדיש, ופונים אל בית החיים. בבית החיים אני נתקף בייסורים נוראים. הבטן כואבת לי באופן מחריד. קיבלתי קלקול קיבה חמור, ונכנסתי למצוקה קשה. לא יכולתי לעמוד על המקום. רצתי הביתה, ומכאן ואילך כל הזמן איבדתי נזלים. עבר עלי לילה קשה מאד. לא יכולתי לשהות במיטה יותר מכמה דקות. בבוקר, כשאני ממוטט לגמרי, הלכתי לרופא. הוא

ליל ראש חודש שבט תשע"ט. הקו הדקיק של הירח לא נראה מבעד לעננים הכבדים. רוחות נושבות בעוז, גשם עז ניתן, וקור חותך את האוויר. אלו הימים החורפיים ביותר בשנה הזאת. לויה רוויית כאב מתקיימת באשדוד. בחור צעיר ממשפחה חשובה, שהתייסר במשך כמה שנים בייסורים קשים ומרים, השיב את נשמתו לבוראה. אנשים באים ללוויה, ידידים ומכרים משתתפים בצער המשפחה. האבל עוטף את כולם. המלווים פוסעים בדומיה. פה ושם מחליפים משפטים ומצדיקים עליהם את הדין. בחור צעיר הוא היה, בעל ייסורים, כיפר על כל העיר. כולם בוכים. השמים בוכים יחד עם המלווים על נפש נקי וצדיק. מסע הלוויה נעצר ליד בית מדרש, והרב של בית המדרש נעמד להספיד. הוא מדבר בשבח הנפטר, מדגיש נקודות יפות בחייו, מעשים טובים שעשה, ומעורר את הציבור לתשובה. הרב מאריך בהספדו, והמלווים מקשיבים. הרגש כל כך עז, הכאב כל כך נורא, שהם מחפשים במה להיתלות. רוצים לשמוע, להתחזק, לחשוב את המחשבות הנכונות, ובהשתתפותם - לעודד את המשפחה החשובה שעברה מסע ייסורים משלה.

פליטת פה אומללה. והרב, בחמלתו מחל לי מחילה גמורה. הוא הוסיף ואמר, שלפי ההלכה היה צריך להספיד. ה'כף החיים' כותב שבחור שנפטר ללא ילדים - ר"ל, מותר להספיד בראש חודש, ובפרט שיש בזה את העניין של לעורר את הציבור לתשובה. מלבד זאת, הורה לי הרב לעשות משהו לטובת הנפטר.

והנה... עברו שתיים עד שלוש דקות מהשיחה עם הרב, ו...אני מרגיש יותר טוב, פתאום הכל בסדר. כל ההרגשה הרעה שהייתה לי חלפה, הכל חזר לשליטה. הכל תקין, אין כלום, ברוך השם. כאילו כל מה שעברתי בשלושת הימים האחרונים לא היה אלא דמיון. אני אומר לצוות הרפואי שאני מרגיש שאני יכול ללכת הביתה, והם מצדם מבקשים שאשאר עוד כמה שעות כדי לוודא שהכל בסדר אתי, אבל אני יודע שזה רק ענין פורמלי. אני בריא ברוך השם. זכיתי במחילה וקיבלתי על עצמי לעשות דבר לעילוי נשמת הבחור. עכשיו הכל בסדר.

בשבת שלאחר מכן הבאתי 'קידוש' גדול לבית הכנסת, לעילוי נשמת הבחור החשוב. תוך כדי ה'קידוש' דיברו על עניין החיזוק בתפילה, שכן הנפטר היה מיוחד בעניין זה. רבותי!!! היזהרו בכבוד הזולת, הישמרו בכבוד תלמידי חכמים. אני זכיתי לראות מידה כנגד מידה באופן מידי, אבל מה קורה כאשר עובר זמן בין המעשה לבין התשלום, וכבר לא יודעים לקשר? חוסו על נפשותיכם... (הובא בגיליון 'פרפרת' מתוך 'השגחה פרטית')

שלח אותי לבית החולים ושם רצו לתת לי נוזלים. הרכיבו אינפוזיה, אבל אני לא יכולתי לקבל את הטיפול. כל הזמן הייתי צריך לרוץ ל... עובר יום ועוד יום, המצב לא משתנה. עושים לי בדיקות כדי לנסות להבין מה קרה לי, איזה חיידק תקף אותי, ולא מוצאים את הסיבה.

ביום השלישי בא חבר לבקר אותי. החבר שעמד לידי בלוויה. הוא שואל אותי: "כבר קרה לך פעם שהיה לך קלקול קיבה?" - לא, עניתי.

- "אכלת דבר מקולקל?"

- לא.

- "מתי בדיוק זה קרה לך?"

- בסוף הלוויה, אמרתי לו, נאנק.

- "עמדתי לידך בלוויה. זוכר?"

אני מהנהן בראשי.

- "זוכר מה דיברנו?" אני תופס את הראש. כן, אני נזכר...

את ההמשך הבנתי לבד: הקב"ה משלם לי מידה כנגד מידה. אני דיברתי בזלזול על תלמיד חכם, על רב בית כנסת, על מנהיג ציבור! אוי לי ואבוי לנפשי! חטאתי, עויתי, פשעתי!!! ההקשר היה שקוף. אמרתי שהוא צריך להוציא מהבטן, ומאז אני עסוק בלהוציא מהבטן... אשר עשיתי ואשר נגזר עלי.

החלטתי מיד באותו רגע, להתקשר לאותו רב, ולבקש מחילה. סיפרתי לרב כמה אני מתייסר ומה עובר עלי בעקבות אותה

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

מדוע לא רצה הרב נויבירט זצ"ל לקבל תרומות מחמת ספרו 'שמירת שבת כהלכתה'?

כתובות דף לד

מעשה שבת

בטוח שהמסע יוכתר בהצלחה, כפי שקיוונו, אך אבא היה נחרץ בדעתו - 'איננו הולכים לשם'.

"אני בתמימותי שאלתי: 'מדוע לא?'"

"ואבא זצוק"ל השיב: 'אינני רוצה ליהנות מכספי מעשה שבת', ואם בגלל הספר ושבחו נוכל לקבל כספים רבים יותר, זהו מעשה שבת שאין לי בו חפץ ותמורה'. השבתי לאב - 'הרי אנו לא נוטלים ולו אגורה אחת בעבורנו, כל הכסף כולו קודש להחזקת תורה, ולהרבות תורה בישיבות החשובות שהוקמו על ידו'. ואבא במבטו המיוחד משיב לי בפסקנות ובנחישות: 'וכי תלמד אותי מהו לשם שמים?!'"

(יתד נאמן)

"פעם" - סח באוזנינו הגאון רבי ברוך נויבירט שליט"א, ראש ישיבת 'נתיבות חכמה' - "נסענו עם אבא לאחת ממדינות דרום אמריקה, לצורך גיוס כספים להחזקת הישיבות שבראשותו. בכל מקום אליו הגיעה השמועה על בואו של מחבר 'שמירת שבת כהלכתה', התקבלנו באהדה ובמאור פנים.

"באחת הקהילות, סיפר לנו אחד היהודים האמידים בתום לב, כי כדאי לנו לסור לאחת הערים הסמוכות, שם הספר 'שמירת שבת' הינו קודש קודשים ממש, והיהודים האמידים שבה, ישמחו לסייע ולעזור למחברה הדגול, שמצילם מדי שבת מאיסורי השבת. "שמחתי על הידיעה, וביקשתי מאבא להטות את המסלול לאותה קהילה מדוברת, כפי שיעץ לנו אותו יודע דבר. הייתי

גם באופנים בהם מותר לדבר לשון הרע לתועלת, חובה להיזהר שעובדת ההיתר תהיה ברורה וידועה לשומעים

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

מתכוון בסיפורו לתועלת אלא לשם לשון הרע גרידא. בביאורים ומוספים מסבירים, כי במקרה זה נחשב לו עון של אבק לשון הרע, שכן מפני זה העולם מחזיקים אותו כמספר לשון הרע. פרט זה מדגיש לנו, שגם באופנים בהם מותר לדבר לשון הרע חובה להיזהר שעובדה זאת תהיה ברורה ומובנת לשומעים. שכן עצם הדבר שאדם גורם שיחשדו בו שהוא מדבר לשון הרע - זה עצמו בגדר אבק לשון הרע.

בסעיפים הנלמדים היום מפרט ה'חפץ חיים' את התנאי השלישי להיתר לספר לשון הרע [בענייני בין אדם לחברו] לתועלת - שיוכיח קודם את הנידון, וכותב כי תנאי זה אמור רק בסתמא, אבל אם יודע שלא יקבל את תוכחתו אינו צריך להוכיחו קודם. ובמקרה זה עליו לספר את הדבר בפני שלושה אנשים דווקא. אחד הטעמים לכך הוא, משום שאם יספר בפני אדם אחד או שניים, יראה שהוא מתכוון שהדברים לא יגיעו לידי הנידון, ואינו

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'**לפתוח בכל יום**' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

לשמוע ולחשמוע

ברכב, בבית, ובכל מקום..

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקאות ובעיון

'הפותח בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

האם יש מצוה להניח תפילין כל היום?

ולמעשה, מנהג ישראל כבר מימות הראשונים להימנע מהנחת תפילין במשך כל היום, מחשש שלא יזהרו בהלכותיהן כראוי. ויש שכתבו, שהיודע בעצמו שיכול להיזהר בהלכותיהן, עליו להניחן במשך כל היום. וכן היה מנהג הגר"א, להיות מעוטר בתפילין במשך כל היום. וכתבו בשמו, שמי שאינו יכול להניח את התפילין של ראש למשך כל היום, יניח לפחות את התפילין של יד. [שו"ע לו, ב, וביה"ל ד"ה מצותן, בהרחבה ע"פ המקור; שו"ע לעיל ל, ב]

על מצות הנחת תפילין נאמר בתורה: "וְקִשְׂרָתָם לְאוֹת עַל יָדְךָ וְהָיוּ לְטֹטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ", ולא נזכר מועד קיום המצוה, או משך זמנה. ונחלקו הפוסקים: יש שכתב שחובה להניחן במשך כל היום, (ומדאורייתא - אף בלילה, אלא שחכמים תיקנו שלא להניחן בלילה, ראה במקורות). ויש שכתבו, שחובה להניחן לפחות פעם אחת בכל יום, למשך רגע אחד לפחות; ומצוה מן המובחר - מדאורייתא - להניחן במשך כל היום.

מי שמסר תפילין לבדיקה ונמצאו פסולות - האם ברכתיו עד כה הן 'לבטלה'?

תפילין כשרות. והוסיף, כי אף ברכתיו בעבר על תפילין אלו, אינן נחשבות כברכה לבטלה. ויש שהוסיפו, כי על כגון זה אמרו חז"ל: "החושב לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה, כאילו עשאה". מאידך, יש שכתבו, שאדם זה עוון ביטול מצות עשה בידו; ואף ברכתיו לבטלה; אלא שאמירת 'ברוך שם' הקבועה לאחר הברכה השניה על הנחת תפילין למנהג בני אשכנז, הועילה כדיעבד גם לשתי הברכות.

בברכה שבירך משה רבנו עליו השלום את שבט לוי, נאמר: "בְּרַךְ יְיָ חֵילוּ וּפְעַל יְדֵיו תִּרְצֶה", ודרשו חכמינו ז"ל, "חילו - חולין", כלומר, אף ה'חולין' שבשבט לוי, "פועל ידיו תרצה". והיינו, שכהן שעבד בבית המקדש, ולאחר מכן התגלה שהוא 'חלל' ופסול לכהונה, עבודתו כשרה.

[ביאורים ומוספים דרשו לו, 4]

ויש מהאחרונים שכתבו, שבדרך זו יש לומר גם לגבי אדם שהניח תפילין בחזקת שהן כשרות, ומסרן לבדיקה והתגלה שמעולם לא היו כשרות, וכגון שחסרה אות בפרשיות - שהוא נחשב כמי שהניח

באיילו מקרים מותר לקרוא קריאת שמע ללא תפילין?

קוראים קריאת שמע, והוא טרם קיים את המצוה ואינו מעוטר בתפילין - עליו לקרוא עמהם את הפסוק הראשון, פְּדִין, אך לא יכוון לצאת ידי חובה בקריאה זו.

ברם, אם קיים ספק שמא יחלוף זמן קריאת שמע עד שיניח תפילין, יקרא בלעדיו. וכמו כן, המקפיד לקרוא קריאת שמע לפני הנץ החמה, ואירע שהתאחר, באופן שאם יתעכב לצורך הנחת התפילין תחלוף שעת הנץ - רשאי לקרוא קריאת שמע ללא תפילין. [שו"ע לו, ב, ומשנ"ב ו; ביאורים ומוספים דרשו, 5-6]

חכמינו ז"ל אמרו: "כל הקורא קריאת שמע בלא תפילין - כאילו מעיד עדות שקר בעצמו". ופירשו הראשונים, שבקריאת שמע אומרים את הציווי של מצות תפילין: "וְקִשְׂרָתָם לְאוֹת עַל יָדְךָ וְהָיוּ לְטֹטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ", ובכך כביכול מעיד הקורא על עצמו שהוא מקיים את המצוה, ואם בפועל אינו מקיימה עתה, הריהו כמעיד עדות שקר על עצמו.

וכתבו הפוסקים, שאף את הפסוק הראשון של קריאת שמע אין לומר ללא תפילין; ולכן, הנכנס לבית הכנסת בשעה שהציבור

* באות ק' בכתובת סת"ם, יש להקפיד שהחלק השמאלי של האות לא יגע כלל בחלק הימני, ויש להעמיד את ראש החלק השמאלי מתחת לסוף הגג של החלק הימני, במרחק השווה לעובי הגג של החלק הימני.

* את האות ש' בכתובת סת"ם, יש להעמיד על זווית מחודדת בצד שמאל של האות. ובדיעבד, אם נעשה לאות ש' מושב רחב - נחלקו הפוסקים אם האות כשורה.

* בכתובת סת"ם, כל אות צריכה להיות מוקפת בקלף כל עבריה, בצידה החיצוני; והלכה זו מכונה 'הקף גויל'. ולכתחילה יש להחמיר שהדיו יהיה מוקף גויל גם מהצד הפנימי, של חלל האות.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

המתעטף בטלית בחנות לתשמישי קדושה - האם צריך לברך עליה?

והלבישה המחייבת בציצית, הינה רק כזו הנעשית לשם לבישה. ולכן, לדוגמה, לבישת בגד בחנות במטרה לבדוק את מידתו, או התעטפות בטלית כדי ללמד לאחרים לאחר את צורת ההתעטפות הרצויה - אינן מחייבות בקשירת חוטי ציצית לבגד, וכן לאידך גיסא, אם כבר קשורים בו חוטי ציצית, אין לברך על לבישתו.

[מנחות מא, א; שו"ע יט, א, ומשנ"ב ה; ביאורים ומוספים דרשו, 5]

על פי דברי הגמרא, יש לקיים את מצות ציצית בכל עת שניתן לקיימה, וכן מנהג ישראל מדורי דורות, בכל מקומות מושבותיהם. אולם, מדאורייתא, המצוה אינה 'חיובית', אלא 'קיומית', דהיינו - אין חובה לרכוש בגד בן ארבע כנפות כדי לקיים בו את המצוה, אלא שכאשר יש לאדם בגד בן ארבע כנפות, והוא לובשו, עליו לקשור בו את חוטי הציצית.

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

הלוח היומי

י"ב מנחם אב | רבי מאיר ב"ר יקותיאל מרוטנבורג זצ"ל, בעל הגהות מיימוניות

בשנת נ"ו, נטבחו יהודי רוטנבורג ובהם הגאון הק' רבי מאיר (ב"ר יקותיאל) הכהן מרוטנבורג זיע"א, הי"ד - בעל ה'הגהות מיימוניות'.

יארצייט:

נ"ו: רבי מאיר ב"ר יקותיאל מרוטנבורג זצ"ל, בעל הגהות מיימוניות
תצ"ב: רבי יעקב ב"ר מכיר כולי זצ"ל, מסדר משנה למלך ובעל ילקוט מעם לועז ועוד.
תר"פ: רבי רפאל חיים משה ב"ר ישעיה בן נאים זצ"ל, אב"ד גברלטר ועוד, בעל שו"ת רחמים פשוטים, פטר רחם ועוד.
תשמ"ט: רבי יששכר בער ב"ר יהושע אייכנשטיין זצ"ל, מזידיטשוב.

אתה תקבע אם ילדיך יכבדו אותך!

אישה צעירה אחת הגיעה לאחר נישואיה לחיכוכים עם אמה, מרן ה"חפץ חיים" אמר לה: "אם את צודקת או לא צודקת אני לא יודע, אבל אין בזה שום נפקא מינה, כי תדעי לך דבר אחד: כפי שאת התנהגת עם ההורים שלך, כך הילדים שלך יתנהגו איתך!" (מאיר עיני ישראל חלק ו עמ' 566)

נשתדל להתאמץ במצות כיבוד הורים ונעשה דברים שאנו יודעים שהם זקוקים להם אף בלא שנתבקשנו מהם על כך

הדדע הדדע הדדע

מענה לשאלות ב'דף היומי בהלכה'
גם באמצעות הדואר האלקטרוני

ניתן להפנות לשאלות בסימן 'לב'
לכתובת daf5609000@gmail.com
והרבנים המשייבים ישתדלו לענות בהקדם לכל פונה

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il